

JOHDANTO

IIA:n eettisten sääntöjen tarkoituksena on edistää sisäisen tarkastuksen ammattietiikkaa.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, joka on luotu tuottamaan lisäarvoa organisaatiolle ja parantamaan sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Eettiset säännöt ovat välttämättömiä ja sopivat sisäisen tarkastuksen ammattikunnalle, koska sisäisen tarkastuksen arvostus perustuu luottamukseen siitä, että riskienhallinnan ja valvonnan sekä johtamis- ja hallintotavan arviointi ja varmistus on objektiivista. IIA:n eettiset säännöt sisältävät sisäisen tarkastuksen määritelmän lisäksi kaksi tärkeää osa-aluetta:

1. Periaatteet, jotka ovat olennaisia sisäisen tarkastuksen ammatille ja toiminnalle.
2. Käyttäytymissäännöt, jotka kuvaavat sitä käyttäytymistä, jota sisäisiltä tarkastajilta odotetaan. Nämä säännöt auttavat soveltamaan periaatteita käytäntöön ja niiden tarkoituksena on ohjata sisäisten tarkastajien eettisiä toimintatapoja.

Eettiset säännöt yhdessä IIA:n ammattinormiston (Professional Practices Framework) ja IIA:n muiden asiaan liittyvien julkaisujen kanssa ohjaavat sisäisiä tarkastajia ammatissaan. "Sisäisillä tarkastajilla" tarkoitetaan IIA:n jäseniä, IIA:n ammattitutkintoja suorittaneita ja tutkintoihin osallistuvia, sekä niitä, jotka toimivat sisäisen tarkastuksen määritelmän mukaisissa tehtävissä.

SOVELTAMINEN JA NOUDATTAMINEN

Nämä eettiset säännöt koskevat sekä henkilöitä että sisäisen tarkastuksen palveluja tuottavia yksiköitä. Kun kyseessä ovat IIA:n jäsenet, IIA:n ammattitutkinnon suorittaneet tai tutkintoihin osallistuvat henkilöt, eettisten sääntöjen rikkominen arvioidaan ja käsitellään IIA:n sääntöjen ja hallinnollisten ohjeiden mukaisesti. Se, että jotain yksittäistä asiaa ei mainittaisikaan käyttäytymissäännöissä, ei sulje pois sen sopimattomuutta tai tuomittavuutta, joten myös sen perusteella voidaan jäsenen, ammattitutkinnon suorittaneeseen tai suorittavaan henkilöön kohdistaa kurinpidollisia toimia.

PERIAATTEET

Sisäisten tarkastajien odotetaan noudattavan ja vaalivan seuraavia periaatteita:

Rehellisyys

Sisäisten tarkastajien rehellisyys on perusta luottamukselle ja heidän arvioidensa uskottavuudelle.

Objektiivisuus

Sisäiset tarkastajat osoittavat erityistä ammatillista objektiivisuutta kerätessään, arvioidessaan ja välittäessään tietoja tutkimastaan toiminnosta tai prosessista. Sisäiset tarkastajat arvioivat tasapuolisesti kaikkia asiaan vaikuttavia näkökohtia, eivätkä tarkastajan omat edut tai toiset henkilöt vaikuta tehtyihin arvioihin.

Luottamuksellisuus

Sisäiset tarkastajat ottavat huomioon saamansa tiedon merkittävyyden ja omistajuuden eivätkä paljasta tietoja ilman asiaankuuluvia valtuuksia ellei kyseessä ole lakiin tai ammattiin liittyvä velvollisuus.

Ammattitaito

Sisäiset tarkastajat käyttävät tehtävässään tarvittavia tietoja, taitoja ja kokemusta.

KÄYTTÄYTYMISSÄÄNNÖT

1. Rehellisyys

Sisäiset tarkastajat:

- 1.1. Suorittavat työnsä rehellisesti, ahkerasti ja tunnollisesti.
- 1.2. Noudattavat lakia ja tuovat esiin havaitsemansa asiat lain ja ammatin vaatimusten mukaisesti.
- 1.3. Eivät tietoisesti osallistu laittomaan toimintaan tai toimi tavalla, joka heikentää ammattikunnan tai oman organisaation arvostusta.
- 1.4. Kunnioittavat ja edistävät organisaationsa laillisia ja eettisiä päämääriä.

2. Objektivisuus

Sisäiset tarkastajat:

- 2.1. Eivät osallistu sellaiseen toimintaan tai ryhdy sellaiseen suhteeseen, joka voi vaikuttaa tai jonka voi olettaa vaikuttavan tarkastajan arvioinnin puolueettomuuteen. Tähän kuuluvat mm. sellaiset toimet ja suhteet, jotka ovat tarkastettavan organisaation intressien kanssa ristiriidassa.
- 2.2 Eivät ota vastaan mitään, joka haittaa tai jonka voidaan olettaa haittaavan heidän ammatillista arviointikykyään.
- 2.3 Ilmaisevat kaikki tiedossaan olevat oleelliset asiat, joiden kertomatta jättäminen saattaa antaa väärän kuvan arvioitavista toiminnoista.

3. Luottamuksellisuus

Sisäiset tarkastajat:

- 3.1 Ovat huolellisia työssään hankkimansa tiedon käytössä ja turvaamisessa.
- 3.2 Eivät käytä tietoja henkilökohtaiseksi hyödyksi tai sellaisella tavalla, joka on vastoin lakia tai tarkastettavan organisaation laillisia ja eettisiä päämääriä.

4. Ammattitaito

Sisäiset tarkastajat:

- 4.1 Osallistuvat ainoastaan niihin tehtäviin, joihin heillä on tarpeellinen tieto, taito ja kokemus.
- 4.2 Suorittavat sisäisen tarkastuksen tehtäviä IIA:n ammattistandardien mukaisesti (Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).
- 4.3 Kehittävät jatkuvasti ammattitaitoaan sekä palveluidensa tehokkuutta, vaikuttavuutta ja laatua.

Hyväksytty IIA:n hallituksessa 17. kesäkuuta, 2000